

د رنډوستا نه ک ل سه ر بیدعا

حکم سنه

عَمَّنْ نَظَرَ نَظَرٌ مُّحَمَّدٌ سَلَّمَ لِرَجُلٍ

إِنَّ الْحَمْدَ لِلَّهِ نَحْمَدُهُ وَنَسْتَعِينُهُ وَنَسْتَغْفِرُهُ ،
وَنَعُوذُ بِاللَّهِ مِنْ شَرِّ أَنفُسِنَا وَمِنْ سَيِّئَاتِ
أَعْمَالِنَا مِنْ يَهْدِهِ اللَّهُ فَلَا مُضْلُلُ لَهُ ،
وَمَنْ يَضْلُلُ فَلَا هَادِي لَهُ ، وَأَشْهُدُ أَنْ لَا إِلَهَ
إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ وَأَشْهُدُ أَنَّ مُحَمَّداً
عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ . أَمَّا بَعْدُ :

سوچبەتامە ل سەر

بىدعا حەسەنە يە

بىدعا باش

دەپ يىكى دا پىيارەكى بىكەين

ئەرەپ بىدعا باش دىيندا فەيە ؟

نۆكە دا بزانىن بىدعا چىيە پاشى دا بۇمە دىاربىت ئا يَا بىدعا باش دىيندا هەيە يانە .

چونكى نوكە گەلەك خشىم و ھەستى گران دى بىزىن و دەقى خۆپە حن كەن باشە ئوتوموبىل ل سەردەمەن پىغەمبەرى صلى الله عليه وسلم نەبىن و نوكە يىت هەين ئەۋۇزى بىدعا يە و دى بىزىن ناچى بىت تۆلى سىاربى ، ئەقە گۆتنا وان كەسانە دەمى چ بەلگە د دەستى وان دا نەمىن و نەزانىنى مىشكى وان داگىر كىرىت دى قى گۆتنى بىزىن و نزانى رامانا بىدعا چىيە .

باش بخوينە و بزانە رامانا بىدعا چىيە و چەند بەشنى ، پاشى تە ماقىيى هەى بە حسى بىدعا بىكەى و بىزى ل سەر دەمى پىغەمبەرى صلى الله عليه وسلم ئوتوموبىل نەبىن و نوكە يىت هەين .

بیدعه یئى ژپه يىچا (البدع) هاتى كۆئه و تشتى هاتى چىكىن و پەيدابى و ژبه رى نوکه نەبى ، ئانكوتىشىه ك نوى (جدىد) يئى دەركەتى ژبه رى نوکه ئە و تىشىه نەبى كۆزنىكا يئى دەركەتى ئە قە دېيىزنى بیدعه .

بیدعه دېنە دووبەش

۱- بیدعا دونيايى :

۲- بیدعا دىنى :

بیدعا دونيايى : ئە قبىدعا هەنئە وە كۆھنە ك تىشىل دونيايى دازىدە دېن ژنىكا دەركە فن و ژبه رى نوکه نەبىن وەك : كە هەرەبى و ئوتوموبىلا

و فروكا و تەلەفونا و كومبيوتەرا و گەلە كىيىن

دى ئە وىزىت ئە قروئەم ب

چاقىت خۇد بىيىن ،

ئە قە دېيىزنى بیدعا دونيايى

تىشىن جدىد يېت دەركە تىن و ژبه رى نوڭە نەبىن ،

ئە قبىدعا هەنئى يا دونيايى مە چئارىشە لگەل نىيىن

چونكى بەرده وامر تىشىت دىلى دونيايى زىدە بن

و پەيدابىن بۇسانا هيىكىندا مەرۋەقان و رېقە بىرنا ژىيانى ،

حوكىمى بیدعا دونيايى : حەلالە و دروستە

بیدعا دینی : ئەوه تۆکارەکى نوی (جىدید) دىيىنى دا
دەربىخى و ئەوكارە دىيىنى دا نەبىت و فەرمان
پى نەھات بىتە كىن چ گۈتن بىت يان كريار بىت .
بۇچى چ نا بىت تۆبىدۇنى دىيىنى دا بىكەي چونكودىن يى
كاملە و بى كىيماسىيە نە پىتىقى چ كارىن نوی نە حەتا تۆ
رابى لى زىدە بىكەي .

بیدعە كارەكى خرابە و ۋە مروققى نائىتە قەبۈيل كىن و
مروققى دوир دكەت ۋە سوننەتى ، پىغە مبەر صلی اللہ علیہ وسلم دبىزىت :
(مَنْ أَحْدَثَ فِي أَمْرِنَا هَذَا مَا لَيْسَ فِيهِ فَهُوَ رَدٌّ) البخاري و مسلم .
(هە چىيى كارەكى نوی بىكەت دىيىنى مە دا و ئەوكارە نە ۋە
دىيىنى بىت ئەوكارە لى زفرانىيە ئانكۈزى نائىتە قەبۈيل
كىن) ، چونكۈئە ۋە كارە بیدعە و بیدعە دىيىنى چ نابىت .
لچىرى دىدار دبىت دىن نە پىتىقى چ بىدعا نە تا تۆلى
زىدە بىكەي ، دقىت مروقق خۆز بىدۇنى ب پارىزىت چونكۈ
بیدعە سوننەتى هندا دكەت و دىيىن راست و دروست ل بەر
خە لکى بە رزە دكەت ،

نە بىزە هە ما ئە زدى كەم خىزە يان ئە ۋە بیدعە يا باشە
نە خىزە بیدعىت باش و خىزە نىن ،
چونكى صلی اللہ علیہ وسلم دبىزىت : (كىل بىدۇتە ضلالە) هەمى بیدعە
سەرداچوونن .

حوكى بیدعا دینى : حەرامە و نە دروستە .
ئە ۋەك پىزانىن ل سەر بیدعا دونيايى و بیدعا دینى
يا دونيايى مە چ ئارىشە لگەل نىن بە لى بیدعا دینى
ناچى بىت بىتە كىن ،

بیانیه

بُوچی بیل عادونیا یئ حه لاله وي بیل عادینی حه رامه ؟

بەرسق : چونکى دونياني نەكاملە حەتا تشتىن جىيد تىدا
حەرام بىن و خودى تەعالا دېئىزىت : (وَاسْتَعْمَرْكُمْ فِيهَا
من هوين يىيت كرينه ئاقا كەرین عەردى كۆ هوين دە دونيابىدا
ئاقا كىرنى بىكەن) ل قى ئايەتى ديار دېيت كۆ دونيابى بەردە و ام
پىتىقى تشتىن نوي نە تىدا يىنه كىن بۇسانا هيىكىرنا ژيانى
ورا كىرنا بارگارانىي ،

لئه رئي پا بيدعا ديني بوجي حه رامه؟

چونکی دین کامله نه پیتقی تشتین نوی یه کو تو تیدا
بکهی به لکی دین خودی یئ کامل کر بتتی دی لدویف چی
وکاری پی کهی نه تودی رابی بیدعا لی زیله کهی .

هه که رته زانی بیت بیدعا دونی چیه و بیدعا دینی
چیه ؟

دی ریخت را چی بتوپی تو توموپیں تو چه بتوانه دروسته مه
بکار بینن مانی ئه وڑی بید عه یه ول سه ردہ می پیغه مبه ری
اللّٰهُ عَلَيْهِ السَّلَامُ نه بی ل فیری دا بوته دیار که م ئوتوموپیل ڙ بید عیت
دونیا یئی یه و بید عا دونیا یئی دروسته ئه م بکار بینن مه
چ ئاریشه ل گه ل نینه .

سەردارىنا ذەلکىن بىداش بىدعا باش

ئەقروكە گەلەك كەس بىدەقى خۇدانپىيدانى ب بىدعا
دەن و دېئىز بىدعا نەباشە بەلى خەلکى بىرىكا
بىدعا (حەسەنە) بىردا دىن و توشى بىدعا دەن،

ئەقە بەرسق بۇوانا و بۇنۇنىيەت وەكى وانا دابزانى
بىدعا ھەمى تارىنە و بىدعا حەسەنە ددىنى دا نىنە.
تۇبىدروستى قان گۆتنا بخۇويىنە كۆ
من يىت وەرگىراین و قە گوھاستىن و ئەق گۆتنە ژ
قورئانى و سوننەتىن نە و ژگۇتنىن صەحابىانى و ژ
گۆتنى يىن ھىندا ك زانايىن موسىمانانى دا بۇتە
يەقىن چىن بىت كۆچ بىدعايت حەسەنە نىنە
بەلىكى ھەمى بىدعا سەرداچوونى و بۇئاگرىنە .

تۇقان گۆتنا بچاقىيەت خۇببىيەنە.

و بىدەقى خۇبخۇويىنە .

و بىدى خۇباوهرىپى بىيەنە .

و بئەندامىن خۇكاري پى بىكە .

دا سەرەفە رازىبى

دانوستاندنہ کا شہر عی
ل گھل وان کہ سین دبیژین
بیدعا حسنه یئی ھے۔

د فی دانوستاندنی دا دی ٻو مه دیار بیت کا
جاری بیدعا حسنه پیونی دا ھدیہ یا نہ۔

۱ هوین دبیژن : بیدعا (حسنه) دینیدا یئی ھے و یا باشہ :

بے لئی خودی بھر سقا ھے وہ دہت و دبیژیت : (الیوم
اَكْمَلْتُ لَكُمْ دِيْنَكُمْ وَأَتَمْتُ عَلَيْكُمْ نِعْمَتِي
وَرَضِيْتُ لَكُمُ الْإِسْلَامَ دِيْنًا) سورۃ المائدۃ ۳
(ئه ڦروگه من دین بو ھے وہ کامل کرو من نیعماه تا خو سہر
ھے وہ تھمام کرو ئه زیں رازی بووم ئیسلام بو ھے وہ دین
بیت)۔

هزرا خو باش بکه : (ل ڦیری خودی دبیژیت من دین بو ھے وہ
یئی کامل کری و مه با وہری ب گوٽنا خودی یئی ھے کو دین
کامله و بیت کیما سیه ، ھے کہ رتھ زانی دین کامله و بیت
کیما سیه ئه ری ما دین پیتھیه تو رابی هن ده ک بیدعیت
حسنه بکھی تیدا ، نہ خیر نہ پیتھیه چونکی خودی
تھ عالا بیت بیژیت دین کامله ، ڦیجا ھے کہ رتھ بیدعه کر
ددینی دائے و تو دبیژی دین نہ یئی کامله دائے زکامل بکھر ،
وئه ڦ گوٽنا ھے نہ با وہری پی کرنہ ب گوٽنا خودی ده من
دبیژیت : (الیوم اکملت لکم دینکم) ئه ڦجا ھشیارین
دین نہ پیتھی بیدعیت حسنه یہ تو ڦنیکا لئی زیڈہ بکھی۔

۲ هوین دبیژن : بیدعا (حه سنه) ددینیدا یئه هی و یاباشه :

و پیغه مبه ری صلی علیه به رشقا هه و هدت و دبیژیت :
گل بذعه ضلاله . صحیح سنن ابن ماجه
هه می بیدعا سه رداچ وون
ههرا خو باش لقی حه دیسی بکه : (دابوته ئاقا صافی ژیا
شیلی دیار دبیت ، دابوته ریکا راست ژیا خاهر دیار بیت ،
دابوته روناهی ژتاری دیار بیت ، پیغه مبه ری صلی علیه دبیژیت
هه می بیدعا سه رداچ وون هنده ک نوکه دئین و دی بیژین
نه خیز هنده ک بیدعین باش بیت ههین ددینی دا ، لقیری
تؤوهسا خو دیار دکی کو توهه فرکیت ل گه لگ ووتنا
پیغه مبه ری صلی علیه دکی چونکی پیغه مبه ری صلی علیه بیت بیژیت
هه می بیدعا سه رداچ وون و تؤییت بیژی نه خیز هنده ک
بیدعیت باش حه سنه بیت ههین ، سبحان الله بو هنده ک
مروقا گوتنيت پیغه مبه ری صلی علیه دخوین و دزانن ژی به لی
کاری پی ناکه ن خوتی ناگه هین به لی دی روزا قیامه تی
باش تی گه هن و هختی حساب لگه ل وان بیته کرن .

بلا بوتی باش دیار بیت بیدعا باش یا حه سنه ددیندا نینه ،
چونکی پیغه مبه ری صلی علیه گوت هه می بیدعا بو ئاگرینه .
تؤگوهداری بو بکه خومه زن ل سه رگ ووتنا وی نه بینه .
بزانه ئه قه حه دیسه و دحه یسیدا بیدعا باش ئیک جارنینه .

٣ هوين دېيژن : بېدعا (حهسنه) د دېنیدا يې هەی و ياباشە :

و صە ح ساپىي پېغەمبەری صلى الله عليه وسلم

ئىن عومەر خودى ژوان رازى بىت بەرسقما وە دەت و دېيژىت :

(كُلُّ بِدْعَةٍ ضَلَالٌ وَإِنْ رَآهَا النَّاسُ حَسَنًا) أصول الاعتقاد

(ھەمى بېدعا سەرداچوونن ھەكەر خەلک بېيىن ياباشە ژى)

ھىزرا خۇ باش دېيى كۆتنى دابكە دا بۇتە كاڭا كا بېدعا

(حهسنه) ديار بىت ، لقىرى صەحابىي خۇشتىقى دېيژىت :

ھەمى بېدعا سەرداچوونن ھەكەر خۇ خەلک بېيىن باش ژى

ئەڭ كۆتناھەنلى بىرۇستى روناھىيى ژتارىيى بۇتە ديار

دەت و ئەۋىن دېيژن بېدعا حەسنه يې ھەي ئەمدى بېزىن

وانا باشە بۇچى ئەڭ صەحابىي خودى ژى رازى بىت دېيژىت :

ھەمى بېدعا سەرداچوونن ھەكەر خەلک بېيىن باشە ژى

ئەرى ما لقىرى ئەڭ صەحابىي خەلەتە يان تۇ خۇزۇي چىتىر

دانى ياروون ئاشكەرایە ، ئاخىقىتىناتە بەرامبەر يە صەحابىي

پېغەمبەری ﷺ كۆئا خىقىتىناتە ب چووناچىت ، ئەڭ جىال

رىكە پېغەمبەری و صەحبيان بىزفرە ئەورىكە دى تە گەھىنت

بەھەشتى ،

ح ھوین دبیژن : بیدعا (حهسنه) ددینیدا یئىھەي و ياباشە :

وصە حابىي پىغە مبەرى اھىئى عالىم عبد وللاھى كورى مەسعودى خودى ژى رازى بىت دبىژىت : (اتَّبِعُوا وَلَا تَبْتَدِعُوا فَقَدْ كُفِيْتُمْ، وُكُلُّ بِدْعَةٍ ضَلَالَةٌ). الزهد لاحمد (٨٩٦) (دېچچونى بىھن (يا قورئانى و سوننەتى) و بیدعا و تشتىن نوي نەكەن ددینیدا (چونكى دين كامله نە پىتىقى چ بیدعا نە) بى گومان تىرا هەوهە يە (تىرا هەوهە يە كۆھوین پى سەرفە رازىن و دویر بىھن ژەھەمى خـ رابيان) و هەمى بیدعا سەرداچوونن) .

ئەۋئە وصە حابىي يە ئەۋى چ ئايەتىن قورئانى نەدبورىن ئىلا دزانى كا ل كىقە هاتىيە خارى و ژىبەرچى هاتىيە خارى و ئەگەرچى بى ، ئەۋە وصە حابىي يە ئەۋى قورئان بۇ پىغە مبەرى صلى الله عليه وسلم ب دەنگى خـ خاندى و روندىكىن پىغە مبەر صلى الله عليه وسلم هاتىيە خارى . ئەۋصە حابىي ھندە مەزن دبىژىت : (وُكُلُّ بِدْعَةٍ ضَلَالَةٌ) (وھـەمى بیدعا سـەرداچـ وون) ژىيىكا ھندەك كەس دى بىژن بیدعا باش يـا حـەسـەنـە يـىھـەـى مـخـابـىـنـ بـۇـتـەـ چـەـواـ تـۆـگـۆـتـنـاـ خـۆـزـ يـاـ صـەـبـىـانـ چـىـتـرـ دـزاـنـىـ نـەـخـىـرـ چـىـرـجـ بـىـدـعـىـتـ حـەـسـەـنـەـ نـىـنـ ،ـ وـىـقـىـقـىـ قـىـكـۆـتـنـاـ قـىـ . صە حابىي خودى ژى رازى بىت بخويىت : ئەۋدى شەرم كەت بىژىت بیدعا حەسەنە يـىھـەـىـ .

۵ هوین دیشون: بیدعا (حدهنه) ددینیداین ههی ویا بشه:

و پیغه مبه ری صلی علیہ وسلم به حساوی مروقی دکھتی دین گوھارتی و بیدعه تیداکرن بخوینه کا چ دبیزیت : (سُحْقًا ، سُحْقًا ، لِمَنْ غَيَّرَ بَعْدِي) متفق عليه ئه قه به حسی وی یه یئی تشتی بیدعه ددینیدا ده ریختین ویئی دین نی خو گوھارتی پشتی پیغه مبه ری صلی علیہ وسلم ، پیغه مبه ری صلی علیہ وسلم دبیزیت : (دویر بکه قیت ژ حه وزی دویر بکه قیت ژ حه وزی هه چیی دین پشتی من گوھارتی) وئه ژ حه وزا پیغه مبه ری صلی علیہ وسلم مروقین بیدعه چ دی ژی ئینه دورکرن و ئاقا وی نا قه خون ، و بُوپیزانین ئاقا قی حه وزی سپیتره ژ شیری و شرتتره ژ هنگشینی و بیهنا وی ژیا مسکن خوشتتره دریژاهییا وی و فرههییا وی قوناغا ساله کی یه و خودان باوه رژ نوممه تی دی ئینه سه ربیله لی ئه و که سی بیدعه ددیندا کرن و دین گوھارتی نائینه سه ر و دی دویر که قن ژ حه وزا پیغه مبه ری صلی الله علیه وسلم . ئه قجا هزرا خوبکه ده می تؤهه قرو دبیژی بیدعا حه سه نه یئی ههی بزانه دی ئییه دویرکرن ژ حه وزا پیغه مبه ری صلی علیہ وسلم بُوكی تؤبیدعا دکی والله ئه که رتؤته وبنه کی تؤناچیه سه ر حه وزا پیغه مبه ری صلی الله علیه وسلم ئه قجا هشیار به حه وزا پیغه مبه ری ژ دهست خونه که بُوهندہ ک هندہ ک به رژه وندیت خوییت تایبہت .

۶ هوين دېيژن : بېدعا (حەسەنە) دىينىدا يىھەى و ياباشە :

وئىمامەر أبۇ حەنیفە خودى ژىرازى بىت دېيژىت ؛
(عَلَيْكَ بِالْأَثَرِ وَطَرِيقَةِ السَّلَفِ ، وَإِيَّاكَ وَكُلَّ مُحْدَثَةٍ ،
فَإِنَّهَا بِدْعَةٌ) ذم التأويل لابن قدامة.

(ئەمانەت تۆ و شوينوارىن (پىغەمبەرى صلى الله عليه وسلم
كۆلدويف سونتە تاوى بچى و رىكا سەلفا) و هشىاربى
ژىشىتىن نوى دىينىدا چونكى ئە و بېدعا يە) .

دەت تە ئە قجا گوھدارىنى بۇ گۆتنىدا بىكە دايى پاراستى بى
كۆبېيژىت تە : (وَإِيَّاكَ وَكُلَّ مُحْدَثَةٍ ، فَإِنَّهَا بِدْعَةٌ)
هشىاربى ژەمى تىشىتىن نوى دىينىدا چونكى ئە و بېدعا يە ،
نوكە گەلەك تىشىت يېت دىندا دەركەتىن دى بېيژى وانائەقى
كارى نەكە بەلگە پىنинە دى بېيژىت مانى بېدعا حەسەنە يە
دەمى قى گۆتنى بېيژىت تە بلا گۆتنى ئىمامى لېيراتە بىت
كۆ دېيژىت ھې يارى تىشىتىن نوى بن ئە و بېدعا نە . قىجا
بىزانە ھەرتىتە كى نوى دەركە قىت دىندا دەل يىل ل سەر
نە بىت تەرك بىكە و بىھە دايى پاراستى بى ژېدعا .

و بىزانە پىغەمبەرى صلى الله عليه وسلم چ تىش ژ دىن
ژېير نەكرينە حەتائە قروھنەك كەس دىنى زىدە بىكەن
و تىشىت نوى بىننە تىدا و بەلگى ھەمى دىن يى بۇمە
ئاشكەرا كرى وەكى ستىرا ل ئە سمانا و ھېش روتىز .

٧ هوين دېيژن : بيدعا (حهنه) دديندا يې ههی و ياباشه :

وئیمام مالک خودی ژئ رازی بیت دېيژيت :

(مَنْ ابْتَدَعَ فِي الْإِسْلَامِ بِذِعَةً يَرَاهَا حَسَنَةً فَقَدْ زَعَمَ
أَنَّ مُحَمَّدًا صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ خَانَ الرِّسْالَةَ)

هه چېيى بيدعه کى بىنت ده دېيسلامىدا و بېينىت ئە و
بيدعه ياباشه ئە و ھينگى يېت بېيژيت محمدى صلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ خيانهت
يا كرى ددينىدا، بۇچى؟ چونكى خودى دېيژيت : (الْيَوْمَ
أَكْمَلْتُ لَكُمْ دِيْنَكُمْ وَأَتَمَّتُ عَلَيْكُمْ نِعْمَتِي
وَرَضِيَتُ لَكُمُ الْإِسْلَامَ دِيْنًا) سورة المائدة ٣،

خودى دېيژيت : (ئە قروكه من دين بۇھە وە كامىل كرو من
نېعمەتا خۆسەرھە وە تەمامە كرو ئەزىزى رازى بۇوم
ئىسلام بۇھە وە دين بىت). الاعتصام للشاطبى (٦٤/١)

ھزرا خۆبکە دەمى تۆئە قرو بيدعه کى ددينىدا بىنى دهرو
تۆبىيىنی ياباشه (حهنه يە) يە ئە و تۆدانپىدانى دكەى تۆ
دېيژى پېغەمبەرى صلى الله عليه وسلم خيانهت يې كرى
كۆنامە ب دروستى نە گەھاندې، ھزرا خودقى كۆتنا
ئىمامى دابكە داتۆئە قرو خۇئىكجار ژېدعا حهنه
دويربكە و چ جارا بىدەقى خۇونە بېيژى بيدعا حهنه
يې هەى، چ گاۋا تە كۆت بيدعا حهنه يې هەى ئە و تۆ
حساب دكەى پېغەمبەرى صلى الله عليه وسلم خيانهت يې
كرى قىچا ئە قىك و ئەنەنە نە ھەزى تە يە دقىيت تۆ
ئاگەھدار و هشىئاربى چ جارا نە بېيژى بيدعا حهنه يې
ھەى .

بەرسقا شوبەيىن خودانىن بىدعا حەسەنە

ئەویت دبىزىن بىدعا حەسەنە يىھەىچ بەلگە نىن بىقى
چەندى كۆبدىروستى بىدعا حەسەنە ھەبىت دئىسلامىدا
بەلگى دىھنەدەك گۆتنائىن و وەكى عاقلى شروقەكەن
و دىكەنە شوبەھ بۆخەلگى بىگوننەھ ، و شوبەيىن وان
دۇونە : ئىيڭ حەدىسە و دوو گۆتنە عومەرى كورى خەتابى يە
خودى ژى رازى بىت ،

شوبەائىكى : حەدىسا پىغەمبەرى صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ دئىنن و قى حەدىسى
بۆخۇدكەنە بەلگە كۆدبىزىن بىدعا حەسەنە يىھەى
بەلى ئەق حەدىسا ھەنىچ پەيوهندى ب بىدعا حەسەنە
قەنېنە بەلگى ئەقە خەلگى دخاپىنن و سەردادبىن
برىكا قى حەدىسى ، ئەو ژى ئەق حەدىسە يە .

پىغەمبەر صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ دبىزىت : (مَنْ سَنَّ فِي
الإِسْلَامِ سُنَّةً حَسَنَةً فَلَهُ أَجْرٌ هَا وَأَجْرٌ مَنْ عَمِلَ بِهَا
بَعْدَهُ مِنْ غَيْرِ أَنْ يُنْقُصَ مِنْ أُجُورِهِمْ شَيْءٌ) رواه مسلم.
ئانکو : (ھەچىيى سوننەتەكى ياباش دئىسلامى داساخ
بىكەت (كۆك سارەكى بىكەت ئەق كارە بەلگە پىھەبىت ئە و
رابىت قى كارى ساخ بىكەتە قە ب بەلگە نە ب ھەۋايى
نەفسى و عاقلى ، بەلگە پىھەبىت وەك كىرنا خىرى)
بۇوي ھەيە خىراوى و خىراوى كەسى كارى پى بىكەت پىشتى
وى بى كۆچ خىر ئىپاداشتى وان كىم بىت)

ل قى حەدىسى ئە و گوھارتىنەك مەزن دكەن و خەلکى
بىسىردا دىن و دخاپىن :

زَكُوهارتنا وان

پەيچا (سەنە) ئىكىسىر ئە و دكەنە (بىدۇھە) : و ئەقە
شاشىيەك مەزىنە چەوا پىيغەمبەر صلى عالىم دېيىزىت (يى سوننەك
باش دئىسلامى دا ساخ بىكەت) و ئەورابن پەيچا سوننەت
بگوھرن بىكەنە بىدۇھە و بىرۇن (يى بىدۇھەك باش دئىسلامى
دا ساخ بىكەت) .

ئەقچ عاقىل وزانست قەبىل ناكەن كەسەك رابىت سوننەتى
بىكەت بىدۇھە و بىدۇھى بىكەت سوننەت ، تۆبخو يىب چاقىت
خۇدېنى يىت بىيىزىت تە سوننەت نا بىيىزىت تە بىدۇھە ،
ورامانا سوننەت ، رىبازا پىيغەمبەر صلى عالىم ، شەرىعەت .
تە قوا خودى بىكەن مە دئىسلامى دايىھەي سوننەتا
حەسەنە نە بىدۇعا حەسەنە ،

نەمۇنەك ل سەرسوننەتا حەسەنە : نوكە تۆچۈدنەڭ
ملەتەكى دا و دنەقۇي مللەتى دا كەس قورئانى نا خۇينت
تۈرابى قورئان خاندۇن دنەقۇان دا ساخ بىكەي و نىشاوان
بىدەي ئەقە دېيىتە سوننەتا حەسەنە چونكى دەمەن پەيچا
سوننەت دئىت ئانكۈئە و تىشت يى پىيغەمبەر صلى عالىم گۈتى
و كىرى و فەرمان پى كرى و كارەك باش دىتى نەھەنلىرى
نەكىرى . ئەھا ئەقە دىساھەنلى بە حساقى چەنلىيى يە
نە بە حسا بىدۇعا حەسەنە يە . بەلکى بە حسا سوننەتا
حەسەنە يە ئەوا پىيغەمبەر صلى الله علیه وسلم بە حس
زى كىرى و پاش نەمای و تۆساخ بىكەي يان بىنى بىرائىيىكى .

فیْجا خاندە قانى هىزرا هشیار بە چ جارا گوھى خۇنە دەوان
مۇرۇقان ئە وىن بىزىن بىدعا حەسەنە يىھەي .
و ئە ويىت قى گۆتنى دېيىزىن مەرۇققىت خەلەت ن چونكى
پىيغەم بە رەصىى الله علیيە وسلم دېيىزىت:
(كُل بِـذِعَةٍ ضَلَالَةٌ). صحيح سنن ابن ماجه
(ھەم بىدعا سەرداچ چوون)
گۆت ھەمى بىدعا نە گۆت بىدعا باش يان يانە باش
بە لىكى گۆت ھەمى بىدعا سەرداچ چوون .
ئە ۋىشوبها ئىكى بى يان وان كە سېت ئە ۋىحە دىسە بۇ خۇكىرىنى
بە لىگە بە لى بلا باش بىزانى ئە ۋىحە دىساز بەرنوگە مە ئىنای
بە حسى سوننە تىيە بە ھىچ رەنگە كى و راما نە كى بە حسسا
بىدعا حەسەنە ناكەت قىچا مەرۇق بلا تە قوا خودى بىكەت
ولدى يې فەرمانا خودى و پىيغەمبەرى صىى الله علیيە وسلم
بچىت دايى سەر قە را زېيت لە دونيابىي و ئاخىرەتى .

بەرسقا شوبەپىن خودانىن پىدعا حەسەنە

شوبها دووئی : ئەو گۆتىنا عومەرى كورى خەتتايى خودى ژى
رازى بىت بخۇدكەنە بە لگە ل سەر بىدعا حەسەنە دەملى
دەربارەي تەرويحان دا گۆتى : (نعم البدعة هذا)،
عومەرى كورى خەتتايى خودى ژى رازى بىت شەق چوو
دەزگەفتى ۋە خەلکى (تەراویح) جودا جودا دىكىن ھەر
ئىكى بخۇدكىن و ھىنەكە لە دەپتە ئىكى دىكىن و عومەرى خودى
ژى رازى بىت گۆت : ئەزىزلىرىم ئەزقانانە مىا كوم بىكەمى سەر
ئىك قورئان خويىنى كۆبجە ماعەت بىكەن تەراویح،
رابى ئوبەيى كورى كەعبى خودى ژى رازى بىت كەرە ئىمام و
وشه قادىھات سەھىرى ھەمىيى تەراویحان دىكەن ب
جە ماعەت رابى گۆت : (نعم البدعة هذه - ئەقە خوش
بىدعا ھەيە)

ل فیری نه و په یقًا عومه ری خودی ڙی رازی بیت کوٽنی نه
بے حسا بیلعا حه سه نه یه کوئه و بیلعا دینی ده رد که ڦیت
بے لکن عومه ری خودی ڙی رازی بیت نه ڦه گوٽنہ گوٽت وه ک
په یقًا زمانی نه وه ک یسا شه رعی چونکی بیلعا راما نا
تشتی جدید ددہت ،

پسیار ئایا ئەقپەيچا عومەرى خودى ژىرازى بىت گۆتى
وەك كاردىش رىعەتى دا بىدۇھە يە يان ھەماپەي قەك
زمانى بى گۆت ؟

* ھەكەرتۆبىزى كارى وى دشەرىعەتى دا بىدۇھە يە ئەوتۇ
دېبىزى ئانكۆ پىغەمبەرى صلى الله عليه وسلم ئەق كارە
نەكىيە بە لىكى جىدىد يى دەركەتى .

* ھەكەرتۆبىزى نە خىر نە بىدۇھە يە باشە با بوجى عومەرى
خودى ژىرازى بىت گۆت ئەق خوش بى يىدۇھە يە .

بەرسقى بخوينە

ھەكەرتۆبىزى كارى وى دشەرىعەتى دا بىدۇھە يە .

دئى بىزىم تە نە خىر نە بىدۇھە يە ژېرەرسى خالىت گرنك :

1- نە بىدۇھە يە چونكى پىغەمبەرى صلى الله عليه وسلم سى شەقا

تەراویح يې جەماعەت كرین و ھەكەر پىغەمبەرى صلى الله عليه وسلم كارەك كربىت باشە دئى بىت بىدۇھە يان نە ؟

نە خىر نابىت بىدۇھە چونكى پىغەمبەرى صلى الله عليه وسلم يى كرى ،

وەختى عومەرى خودى ژىرازى بىت ئەق كارە ئەنجام دا

خەلک كوم كرن بۇكىن تەرويحان بجەماعەت ئەقە

چاقلىكىرن نە بۇپىغەمبەرى صلى الله عليه وسلم بە لىكى نە بىدۇھە يە .

ئەق بى چاقلىكىرن بۇپىغەمبەرى صلى الله عليه وسلم نە بى بىدۇھە .

ل قىرى ديار دېيت پىغەمبەرى صلى الله عليه وسلم تەراویح سى رۇزاب

جەماعەت يىت كرن ئانكۈنەقە كارە بنەما بۇيى ھەى

دشەرىعەتى دا قىيىجا دەمى عومەرى خودى ژىرازى بىت گۆتى

ئەق خوش بىدۇھە يە نە بە حسا بىدۇعا دىنى دكەت بە لىكى

بە حسا يازمانى (لوغەتى) دكەت .

۲- ئەرئ باشە پىيغە مبەرى صلی علیه ئاماژە بىرنا نقىزىن تەراویح بجه ماعەت دايىه يان نە ، بەلى بى گومان ئاماژە يى پى داي دەمى دېرىزىت : (مَنْ قَامَ مَعَ الْإِمَامِ حَتَّىٰ يَنْصَرِفَ كُتْبَ لَهُ قِيَامُ لَيْلَةٍ) رواه الترمذى (يى رابىت ل گەل ئىمامى) (نقىزىا عەيشا و تەراویحابكەتن) حەتا خلاس بىت هەميان پىكىقە بکەت دى بۇئىتە نقىسىن حەچكە وى شەقى هەمېرى رابى و عىيادەت كرى).

باشە هەكەرپىيغە مبەرى صلی علیه ئاماژە پى كىرىت و تۈرابى كارى پى بکەى ئەرئ دى بىت بىدۇھە ، نە خىر نا بىت بىدۇھە بەلكى دى بىتە گوھدارى بۇپىيغە مبەرى . ئەقە گوھدارىيە . قىيىجا عومەرى خودى ژى رازى بىت گوھدارى كر بۇ گۆتنا پىيغە مبەرى صلی علیه . وەختى گۆتى ئە ۋە خۇش بىدۇھە يە مەبەست نە بىدۇعا دشەرەتى دابى بەلكى مەبەست پى بىدۇعا زمانى بى ، چونكۇ دشەرەتى دا چ بىدۇھە نىنچ چ حەسەنە بىت يان نە حەسەنە بىت .

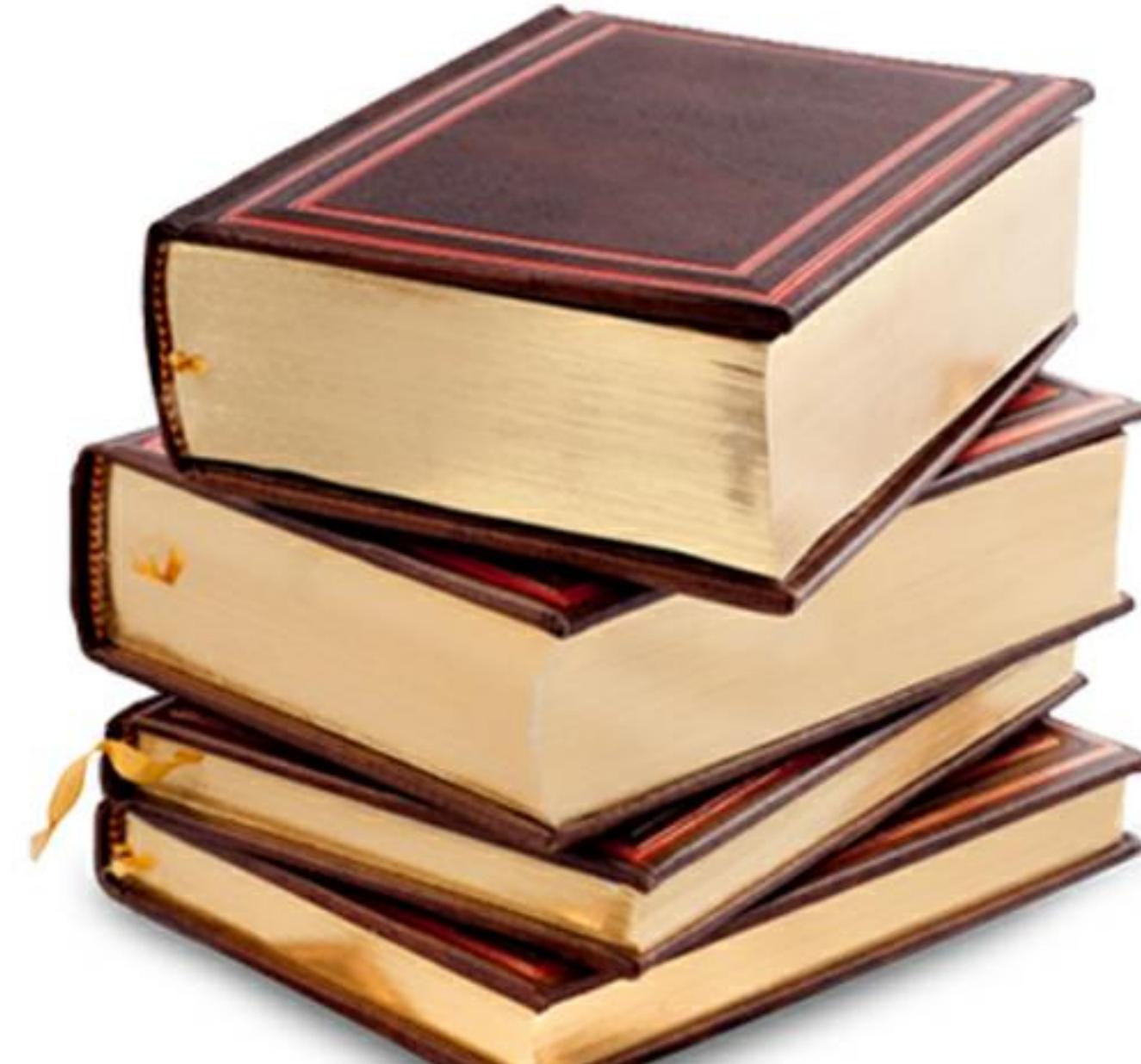
۳- دەمى ئىمام عومەر خودى ژى رازى بىت كارەكى بکەت ئىلاڭە و كارە يى ژپىيغە مبەرى صلی علیه وەرگرتى ، و بىزانە بۇمە دروستە ئەم گۆتنا عومەرى وەرگىرەن و چاقلى بکەين چونكى پىيغە مبەرى صلی علیه ئەمەرى مە دكەتن دەمى دېرىزىت : (فَعَلَيْكُمْ بِسُنَّتِي وَسُنَّةِ الْخُلَفَاءِ الْمَهْدِيِّينَ الرَّاشِدِينَ تَمَسَّكُوا بِهَا وَعَضُوا عَلَيْهَا بِالنَّوَاجِذِ وَإِيَّاكُمْ وَمُحْدَثَاتِ الْأُمُورِ فَإِنَّ كُلَّ مُحْدَثَةٍ بِدْعَةٌ وَكُلَّ بِدْعَةٍ ضَلَالٌ) رواه أبو داود والترمذى ئەمانەت ھوين و سوننەتا من بىگىن و سوننەتا خولە فائىت من يىت راشد بىگىن ب ددانىت خۇيىت پىشتى بشىدىن و هشىارى كارىت نوى بن يىت ددىنى دەركەقىن چونكى ھەر

کارهکی نوی ده رکه قیت بیدعه یه و هه ر بیدعه کا هه بیت
به رزه بونه) .

ل قی حه دیسی بومه دیار دیت کو پیغه مبه ر صلی اللہ علیہ وسلم فه رمانی ل
مه دکه تئه مل دیش خوله فائیت راشد بچین و عومه ر ژی
خودی ژی رازی بیت ئیک ژوان خوله فائانه ،
ئه قه سی به لگه بوته کو توبزانی ئه قه نه بیدعا حه سنه
یه و نه بیدعه دشہ ریعه تی دا به لکی ئه قه ته راویحه کارهکه
ژکاریت ئیسلامی و ئه مری پیغه مبه ری صلی اللہ علیه وسلم .

* هه ر توبیژی نه خیز نه بیدعه با شه با بوجچی عومه ری
خودی ژی رازی بیت کوته ئه قه خوش بیدعه یه .
ل قیری هزرا خوبکه گوت بیدعه و هک گوت ن دزمانیدا نه و هکو
بیدعه دشہ ریعه تی دا چونکی مه بوته دوو حه دیس ئینان
کوته راویح بنه ما یئی هه دشہ ریعه تی دا و هه که ربنه ما
هه بیت خلاس ئه و تشهه ته نا بیت بیدعه .

وبزانه ئه قه کاره هاتبی راوہستاندن ل سه ردہ می پیغه مبه ری
ژبه رکو پیغه مبه ر صلی اللہ علیہ وسلم ترسانه کول سه رئوممه تی فه رز بیت .

هشیارلە وان کەسا بن ئەمۇن
بىئىن بىدعا حەسەنە يەلەن كەنەن
گوھلە خۇنە دەن وانا.

پىيغەمبەر صلى الله عليه وسلم دېيىزىت:

(يَكُونُ فِي آخِرِ الزَّمَانِ دَجَالُونَ كَذَّابُونَ، يَأْتُونَكُمْ مِنَ الْأَحَادِيثِ بِمَا لَمْ تَسْمَعُوا أَنْتُمْ، وَلَا آبَاؤُكُمْ، فَإِنَّا كُمْ وَإِيَّاهُمْ، لَا يُضِلُّونَكُمْ، وَلَا يَفْتَنُونَكُمْ) صحیح مسلم.

(دوماھىكازەمانىدا ھندەك كەس دى دەركە قىن دەجالىن و
درەو كەرن دى ئاخىقىتى بۇھە وە ئىين و بىئىن ئە و ئاخىقىتى
نە ھە وە و نە بابا پىرىت ھە وە گوھلى نە بويىنە، قىيىجا
ھشىارى خوبن وھشىارى وان بن داھوين ب سەرداھە چىن وە ھندا
نە كەن (زىكى حەق - ئىسلامەتىي) و وە ب فتنە نە بەن).

نەمۇنەك بچويك ل سەرداھەن كەسا يىت بىدعا دەيىن دەر.
ئە قرۇكە دى كەسەك چىت دوعا ژقە بىرەكى كەت دى بىيىزىت
مانى بىدعا حەسەنە يە بەلى ناپىيىزىت دوعا كىرنا ژقە برا
شىكە بخودى يە و دى عىبادەتى من ھە مىي پويىج كەت
و ژمن نائىتە قە بويىل كرن.

ئەھا ل قىرى ولى ھە رجھە كى ھشىارى وان بن ھە وە ب سەردا
نە بن بىزانە بىدعا باش ددىنى دا بىنە بە لكى ھە مى بىدعا
بۇئاگرى نە ھە كە رەھە باز دا پىيغەمبەرى صلى الله عليه وسلم
بۇمە دىاركە تىن بەلى چ بىدعا يىت حەسەنە يىت باش نىين.

باشترين که سئه وه ده مئ ته خلاس بکه ت ژ ده ریاين
 بيد عئ و نه هيليليت تؤ نو قم ببى و خوسارهت ببى.
 ئه چجا ده مئ تؤ دكه چييه دنا چ بيد عئ دا ده ستئ خود ريز
 بکه بؤ سوننه تئ دا ته ريزگار بکه ن و خومه زن نه که.

دو ما هيک
 سوباس بؤ خودئ کوئه ڦنامي لکه ب دوماه هيک هات
 دا کو مسلمان بؤ خومفای ژئ بکه ت وئه ويت بيئين
 بيد عا حه سه نه يئ بخو ته و به بکه ن و خو پاري زن .
 ئه ڦنامي لکه من هنده ک ژئ و هر گيرايه و يادئ من
 به ره چکريه و من مفا ژكتابا (البدعة) ياشيخ
 فه وزانى خودئ پاري زيت ديت يه .

والحمد لله رب العالمين

٤/شه والى ١٤٣٩/٦/١٨ - ٢٠١٨/٦/١٨

دەمى ئەم دېيىزىنە تە خۆز بىدۇنى دویر بىكە
ئەو مە دېيىت تۆ سەرفەرازى بى و تۆ دویر بى
زەر تىشىتەكى خراب و دىنى تە بىسلامەت
بىت ، داتو نو قم بى دنادق دەريايى بىدۇنى دا
و پاشى دویر بىكە فى زىوننەتى و خوسارەت بى.

❖ **ئىمام مالك خودى زى رازى بىت دېيىزىت :**
السُّنَّةُ سَفِينَةُ نُوحٍ مَنْ رَكِبَهَا نَجَا وَمَنْ
تَخَلَّفَ عَنْهَا غَرِقَ . تاریخ دمشق لابن عساکر (٩/١٤)

(سوننەت گەمیا نوھى يە علیه السلام
يى ل سيار بىو ئەو سەركەفت و خلاس بىو
و يى ل دويىش نەچوو ئەو نو قم بىو).

هەچىيى بېيىت دویر بىت زەر خرابىيەكى
و پاقدىز بىت زەر بىدۇنەكى بىلەن گەمیا
سەركەفتىن سيار بىت كە نو سوننەتا
پىغەمبەرييە علیه الصلاة و السلام.

